

effectivement indispensable pour permettre à Interlux et SPE d'exécuter leurs obligations contractuelles à l'égard de Recybois – Elia exécute la mission de service public qui lui a été confiée par la loi et ne se substitue pas à Interlux et SPE pour exécuter une obligation contractuelle qui leur incombe.

Dans son arrêt du 7 février 2020 (C.19.0308.F), la Cour de cassation confirme le raisonnement de la cour d'appel. En assurant le transport de l'électricité, Elia exécutait non une obligation contractuelle du fournisseur d'énergie et du gestionnaire de réseau dont celles-ci l'auraient chargée, mais une mission qui lui a été confiée par la loi et dont elle a le monopole. La cour d'appel justifiait donc légalement sa décision qu'en l'occurrence Elia ne pouvait pas être considérée comme un agent d'exécution de ces sociétés.

Cour de cassation 7 février 2020

OBLIGATIONS (QUASI-)DÉLICTEUELLES

Faute – Maîtres et commettants – Responsabilité du fait personnel – Imprudence et négligence – Responsabilité du fait d'autrui

VERBINTENIS UIT ONRECHTMATIGE DAAD

Meesters en zij die anderen aanstellen – Aansprakelijkheid voor eigen daad – Nalatigheid en onvoorzichtigheid

Dans un jugement du 11 février 2019, le tribunal de première instance du Luxembourg, statuant en degré d'appel avait rejeté une demande fondée sur l'article 1384, alinéa 3, du Code civil (la responsabilité du commettant).

Un ouvrier occupé sur un chantier avait été heurté par un véhicule dans un accident de la circulation. L'assureur du conducteur avait indemnisé la personne blessée sur base de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automobiles, et se voyait par conséquence subrogé dans les droits de la victime. Puisque l'accident avait été causé par la faute d'un autre ouvrier du même employeur, donc un collègue de la victime, l'assureur avait introduit une action contre l'employeur sur base de l'article 1384, alinéa 3, du Code civil.

Le tribunal de première instance avait toutefois rejeté l'action subrogatoire au motif que « *le dommage causé au préposé par un autre préposé n'est pas un dommage causé par un tiers* ».

L'assureur avait introduit un recours en cassation. Il considérait que rien n'empêchait l'application de l'article 1384, alinéa 3, du Code civil dès lors que la victime (dans les droits duquel l'assureur était subrogé) devait être considérée comme un tiers à la relation liant le commettant à son collègue. Dans son arrêt du 7 février

2020 (C.19.0309.F), la Cour de cassation suit la position de l'assureur et annule le jugement. Selon la Cour: « *La circonstance que la victime du dommage causé par un préposé du commettant soit également un préposé de ce commettant ne la prive pas en soi du droit de se prévaloir de la présomption de responsabilité établie par l'article 1384, alinéa 3, du Code civil à l'égard dudit commettant.* »

Hof van Cassatie 12 maart 2020

VERBINTENISRECHT – ALGEMENE BEGINSELEN

Samenloop van overeenkomsten – Uitvoeringsagent – Quasi-immuniteit van de uitvoeringsagent

DROIT DES OBLIGATIONS – PRINCIPES GÉNÉRAUX

Agent d'exécution – Quasi-immunité de l'agent d'exécution

In een arrest van het Hof van Cassatie van 12 maart 2020 (C.19.0408.N) verduidelijkte het Hof het begrip "hulp-persoon" (ook wel: "uitvoeringsagent") in het kader van de leer van de quasi-immuniteit voor de uitvoeringsagent.

Aan de grondslag van het arrest ligt een geschil tussen een bedrijf gespecialiseerd in de verhuur van opslagtanks en een chemieproducent. Een partij visolie was gecontamineerd geraakt omdat er voorheen in de aangewende opslagtank meststoffen waren gelost. Dit zou mede het gevolg geweest zijn van een verkeerde nummering van de tanks. De verhuurder van de tanks, die voor de nummering instond, werd dan ook aangesproken door de chemieproducent die de visolie had gekocht. De verhuurder van de tanks trachtte zich echter te beroepen op de quasi-immuniteit van de uitvoeringsagent, en dit omdat de verkoopovereenkomst voor de verkoper de verplichting voorzag om te voorzien in tijdelijke opslag. Voor die tijdelijke opslag was de litigieuze tank gebruikt en de verhuurder meende dus ingeschakeld te zijn als uitvoeringsagent van de verkoper in het kader van deze laatste verplichting.

Het hof van beroep te Gent verwierp dit verweer. De verhuurder werd volgens de appelrechters immers niet daadwerkelijk belast met de uitvoering van de verplichting om de goederen tijdelijk te bewaren, maar stelde louter een goed ter beschikking. De verhuurder stelde cassatieberoep in tegen dit oordeel.

Het Hof van Cassatie definieerde de hulppersoon (uitvoeringsagent) als volgt: « *Een hulppersoon is een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die door de schuldenaar van een contractuele verbintenis belast wordt met de gehele of gedeeltelijke uitvoering van deze verbintenis, ongeacht of hij deze verbintenis uitvoert voor eigen rekening en in eigen naam, dan wel voor rekening en in naam van de schuldenaar.* »

De zienswijze van de Gentse appelrechter werd bevestigd door het Hof van Cassatie. Het Hof oordeelde dat de quasi-immuniteit niet geldt *“voor derden die niet door de contractpartij met de uitvoering van diens hoofd- of bijkomende verbintenissen werden belast. Aldus kan degene die hulpzaken ter beschikking stelt van de contractpartij die hiervan gebruik maakt bij de uitvoering van haar verbintenissen, in de regel, niet worden beschouwd als iemand die de verbintenissen van deze contractpartij uitvoert en bijgevolg niet gelden als diens hulppersoon”*. De beroepsbeslissing hield dus stand.

Hof van Cassatie 13 februari en 9 maart 2020

VERBINTENISSEN UIT OVEREENKOMST

Gevolgen overeenkomsten ten aanzien van derden – Algemeen – Koop-verkoop – Kwalitatieve rechten

OBLIGATIONS CONVENTIONNELLES

Effets des conventions à l'égard des tiers – Généralités – Achat-vente – Droits accessoires

In een cassatiearrest van 13 februari 2020 (C.19.0047.N) boog het Hof van Cassatie zich over de mate waarin bepaalde accessoire vorderingen toch bij de overdrager van een goed kunnen verblijven indien hij er nog belang bij heeft.

De vennootschap A.I.M.C. had een vordering tegen een aannemer ingesteld wegens gebreken bij werken aan een onroerend goed. De aannemer stelde op zijn beurt een (tegen)vordering in tot betaling van bepaalde openstaande facturen. In eerste aanleg werd de vordering van A.I.M.C. afgewezen, en de tegenvordering van de aannemer gedeeltelijk toegekend. A.I.M.C. tekende dan ook hoger beroep aan, maar verkocht voor het instellen van het beroep het onroerend goed in kwestie. Voorts ging ze in vereffening.

Het hof van beroep te Gent wees de vordering van A.I.M.C. opnieuw af, deze maal omdat *“het onroerend goed thans eigendom is van een derde (...) en vreemd aan de vereffening”*. Hiertegen werd door A.I.M.C. cassatieberoep ingesteld.

Het Hof van Cassatie herinnerde eraan dat uit artikel 1615 BW volgt dat de overdracht van een zaak in beginsel ook de voor overdracht vatbare rechten omvat die zodanig nauw verbonden zijn met de zaak dat het belang bij die rechten afhankelijk is van de eigendom ervan. Hieruit volgt dat, behoudens andersluidend beding, enkel de overnemer de vereiste hoedanigheid en het vereiste belang heeft om de bedoelde rechten in rechte uit te oefenen. De vordering met betrekking tot verborgen gebreken inzake aanneming werd al in een eerder arrest als een dergelijk accessoir recht gekennmerkt (Cass. 29 februari 2008, C. 06.0303.F).

Dergelijke accessoire rechten gaan volgens het Hof wel degelijk in beginsel over wanneer de overdracht geschiedt na het instellen van de rechtsvordering. Toch stipuleert het Hof van Cassatie een uitzondering op dit beginsel, namelijk dat de *“rechten waarvan de overdrager nog steeds belang heeft deze uit te oefenen, niet worden geacht in de overdracht begrepen te zijn”*. Dit gold ook in het voorliggende geval: *“Wanneer de eigenaar een rechtsvordering instelt op grond van een ter zake van een zaak gesloten wederkerige overeenkomst en deze zaak nadien wordt overgedragen, dan behoudt de overdrager een belang bij de vordering indien deze mede strekt tot verweer tegen een krachtens die overeenkomst ingestelde tegenvordering.”* Het bestreden arrest werd dan ook vernietigd.

Ook de vereffening van A.I.M.C. ontnam haar volgens het Hof van Cassatie niet het recht om de vordering te vervolgen in hoger beroep. Een vennootschap wordt immers geacht na haar ontbinding verder te bestaan met het oog op vereffening, en zij kan alle rechten uitoefenen die zij voor haar invereffeningstelling kon uitoefenen, indien zulks de vereffening dient.

Het Hof van Cassatie bevestigde deze rechtspraak nogmaals in een arrest van 9 maart 2020 (C.19.0178.N).

Hof van Cassatie 30 januari 2019

VERBINTENISSENRECHT – ALGEMENE BEGINSELEN

Modaliteiten – Voorwaardelijke verbintenissen – Opschortende voorwaarde – Potestatieve voorwaarde
DROIT DES OBLIGATIONS – PRINCIPES GÉNÉRAUX
Modalités – Obligations conditionnelles – Condition suspensive – Condition potestative

In een arrest van 30 januari 2019 diende het hof van beroep te Antwerpen zich uit te spreken over de geldigheid van een aankoopoptie. In het contractuele document was opgenomen dat de betalingsverbintenis zou worden uitgevoerd nadat een krediet van 10.000.000 EUR werd bekomen bij een bankinstelling. Het hof van beroep achtte deze voorwaarde nietig omdat ze zuiver potestatief was.

In zijn arrest van 5 december 2019 (C.19.0220.N) vernietigde het Hof van Cassatie dit arrest. Het Hof van Cassatie herinnerde er daarbij aan dat krachtens artikel 1174 Burgerlijk Wetboek weliswaar iedere verbintenis die is aangegaan onder een potestatieve voorwaarde aan de zijde van degene die zich verbindt, nietig is. Dit geldt echter enkel voor de voorwaarde die uitsluitend afhangt van zijn wil, d.w.z. de zuiver potestatieve voorwaarde.

Het Hof van Cassatie vernietigde het bestreden arrest, aangezien de vervulling van de voorwaarde “nadat voormeld krediet van 10.000.000 EUR werd bekomen bij een